

Základná škola s materskou školou, Kotešová 378
013 61 Kotešová 378

Školský vzdelávací program
ISCED 1
ISCED 2

„Poznanie je túžba objavovať nové veci i seba samých.“

Školský vzdelávací program:

Stupeň vzdelania	ISCED 1, ISCED 2
Dĺžka štúdia	1. stupeň: 4 roky, 2. stupeň: 5 rokov
Vyučovací jazyk	slovenský
Študijná forma	denná
Druh školy	štátna

Predkladateľ:

Názov školy	Základná škola s materskou školou, Kotešová 378
Adresa	013 61 Kotešová 378
IČO	37809831
Riaditeľka školy	Mgr. Katarína Kasemová
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP	Mgr. Monika Bogáňová

Kontakty tel.: 0904/807446
0904/570 822
e-mail: zskotesova378@gmail.com

Zriad'ovateľ:

Názov **Obec Kotešová**
Adresa Obecný úrad Kotešová
Kotešová č. 325
013 61 Kotešová

Kontakty tel.: 041/557 58 43 (sekretariát)
041/554 08 11 (J. Komada)
041/557 54 86 (Mgr. A. Babčanová)
fax: 041/557 51 27
e-mail: ocukotesova@mail.t-com.sk
web: www.kotesova.info

Platnosť dokumentu: do 31. 08. 2023
ŠkVP bol prerokovaný: v pedagogickej rade dňa 22. 8. 2022
v Rade školy dňa 6. 10. 2022

Podpis riaditeľa

.....

Obsah

I. Všeobecná charakteristika školy	6
1. Veľkosť školy.....	6
2. Charakteristika žiakov	6
3. Charakteristika pedagogického zboru	6
4. Vymedzenie cieľov a poslania výchovy a vzdelávania školy	7
5. Organizácia prijímacieho konania.....	9
6. Dlhodobé projekty.....	9
7. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	10
8. Priestorové a materiálno-technické vybavenie školy	10
9. Škola ako životný priestor.....	11
II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu.....	11
1. Pedagogický princíp školy	11
2. Zameranie školy a stupeň vzdelania.....	12
3. Forma výchovy a vzdelávania	14
4. Vymedzenie spôsobu, podmienok ukončovania výchovy a vzdelávania, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	14
5. Pedagogické stratégie	15
6. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	16
6. 1. Výchova v vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením	17
6. 2 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním.....	18
6.3 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	18
7. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov	19
8. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy.....	19
8. 1. Vzdelávacie oblasti	19
8. 2. Charakteristika a začlenenie prierezových tém	20
9. Úlohy vyplývajúce z Plánu výchovy k ľudským právam v rezorte školstva rozpracované do školského vzdelávacieho programu	34

10. Zapracovanie a aplikácia národného štandardu finančnej gramotnosti v školskom vzdelávacom programe.....	34
III. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia	36
1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov.....	36
Hodnotenie prospechu.....	37
Hodnotenie správania.....	38
2. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov.....	41
3. Hodnotenie školy.....	43
Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov	45
IV. Učebný plán	46
Poznámky k školskému učebnému plánu	46
Záznamy o platnosti a revidovaní ŠkVP	48

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola s materskou školou v Kotešovej získala právnu subjektivitu v roku 2002 a vznikla spojením základnej a materskej školy. História školy siaha však až do roku 1934, kedy bola postavená v obci budova pre ročníky 1. – 5. Neskôr, v roku 1961, sa rozšírila o novú budovu, o pár rokov k nej pribudli priestory pre školskú jedáleň a miestna materská škola. Pre deti v poobedňajšom čase je vytvorený školský klub, ktorý zabezpečuje výchovný program pre žiakov I.-V- triedy.

Škola je plnoorganizovaná, v školskom roku 2022/2023 je otvorených 9 tried. Na I. stupni sú 4 triedy, v každom ročníku po jednej. Na II. stupni je 5 tried.

Počet žiakov už niekoľko rokov kolíše v rozmedzí medzi 170 - 190 žiakov. Naplnenosť tried je menšia, čo umožňuje učiteľovi uplatňovať individuálny prístup ku žiakom a vo väčšej miere zavádzať progresívne metódy učenia.

Škola využíva príjemné prostredie rozľahlého areálu s dostatkom zelene a priestoru pre rôzne školské i mimoškolské aktivity. Žiaci majú k dispozícii školský pozemok, multifunkčné ihrisko na športovanie, park na oddych, počas vyučovania aj ihrisko s umelým povrchom.

Materská škola sa nachádza v blízkosti základnej školy. Každoročne stúpa záujem o umiestnenie detí do materskej školy, preto od školského roku 2008/2009 sa rozšíril počet tried: dve oddelenia pre menšie deti a trieda pre deti na predškolskej výchove.

Zamestnancom i žiakom školy poskytuje stravovacie služby školská jedáleň s dvoma prevádzkami – pre základnú školu a pre materskú školu, kde sa okrem obedov pripravuje pre deti desiata a olovrant.

2. Charakteristika žiakov

Základná škola poskytuje vzdelanie pre deti z obce Kotešová a z priľahlých spádových častí Kotešovej: z Oblazova a Bukovej. Organizácia vyučovania je prispôbená spojeniam, ktoré žiaci využívajú na dopravu na vyučovanie.

3. Charakteristika pedagogického zboru

V materskej škole pôsobí 7 učiteľiek a majú požadované vzdelanie zo strednej pedagogickej školy alebo vysokoškolské vzdelanie.

Všetci vyučujúci na základnej škole majú ukončené vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a spĺňajú kvalifikačné predpoklady na prácu v školstve. Na I. stupni základnej školy pôsobia 4 učiteľky, na II. stupni je 12 učiteľov. Odbornosť sa darí naplňať iba čiastočne, čo vo veľkej miere závisí od počtu tried a počtu hodín v jednotlivých ročníkoch, ktoré vytvárajú možnosť naplnenia úväzkov vyučujúcich.

V školskom klube detí sú vytvorené dve oddelenia a vychovávateľky majú požadované vzdelanie.

Na škole pracuje metodické združenie učiteľov I. stupňa a dve predmetové komisie združujúce učiteľov spoločenskovedných a prírodovedných predmetov z druhého stupňa.

Koordináciu práce pre zavádzanie prierezových tém ako súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu majú vo svojej kompetencii poverení pracovníci pre oblasť environmentálnej, mediálnej, dopravnej, multikultúrnej výchovy, pre ochranu života a zdravia, osobnostného a sociálneho rozvoja, výchova k manželstvu a rodičovstvu, finančnej gramotnosti a regionálnej výchovy a tradičnej ľudovej kultúry. Na škole pracuje výchovná poradkyňa, ktorá usmerňuje prácu s deťmi so špeciálnymi potrebami a zodpovedá za spoluprácu s centrom poradenstva a prevencie. Od školského roka 2019/2020 je integrovaným žiakom k dispozícii špeciálny pedagóg. Od školského roka 2021/2022 na škole pracuje aj školský psychológ.

Škola umožňuje učiteľom ďalšie vzdelávanie a podporuje snahy o kvalifikačný rast. Zamestnanci prešli prípravou IKT, metodickými seminármi a rôznymi odbornými školeniami.

Manažment školy tvorí riaditeľka školy, zástupkyňa riaditeľky školy pre ZŠ, ktorá je zároveň zástupkyňou štatutárneho zástupcu a koordinátorkou ŠkVP pre primárne i nižšie stredné vzdelávanie, zástupkyňa riaditeľky školy pre materskú školu, ktorá bude koordinátorkou ŠkVP pre predprimárne vzdelávanie. Širšie vedenie školy tvoria: výchovná poradkyňa, vedúca MZ, vedúce PK pre jednotlivé vzdelávacie oblasti na 2. stupni ZŠ.

4. Vymedzenie cieľov a poslania výchovy a vzdelávania školy

Škola považuje výchovu a vzdelávanie detí za svoju najvýznamnejšiu a trvalú prioritu. Chce prispieť svojou činnosťou k vytvoreniu spoločnosti, ktorá umožní všestranný rozvoj osobnosti a uplatnenie každého dieťaťa. V práci učiteľov sa vychádza z ambície, aby bola vytvorená spoločnosť na základe *humánno-tvorivej* výchovy pre tretie tisícročie. Vývoj spoločnosti či už v oblasti ekonomickej, sociálnej alebo environmentálnej stavia výchovu a vzdelávanie do novej pozície. Ako povedal Marcus Aurélius: „*Človek má takú cenu, akú cenu má to, o čo sa snaží*”.

Práca učiteľa a žiaka má umožniť vzájomnú výmenu informácií, myšlienok, obohacovanie skúseností, inšpiráciu, synergický efekt. Kvalitné vzdelanie a humánna výchova je rozhodujúcim zdrojom budúcich postojov. Tvorivo-humánne vzdelávanie a výchova vedie k odstraňovaniu sociálnych nerovností, neporozumenia medzi ľuďmi, sociálnych konfliktov a prispieva k prijímaniu iných kultúr. Vzdelanie a výchova je najlepšou prevenciou v boji proti kriminalite, nezamestnanosti, drogám, protispoločenskému správaniu, ale aj najlepším stimulom pre vytvorenie kvalitného života.

Ciele výchovy a vzdelávania:

- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa, premeniť tradičné encyklopedicko-memorovacie a direktívne učenie na tvorivo-humánnu výchovu a vzdelávanie s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti,
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka,

- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu,
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí,
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania,
- dosiahnuť, aby sa škola stala kultúrnym, športovým a spoločenským centrom obce,
- vytvoriť motivačné prostredie na prácu učiteľa obohacovaním fondu pomôcok a zabezpečením vhodného materiálno-technického vybavenia,
- umožňovať profesionálny rast učiteľov s cieľom budovať ich osobnostný rozvoj a tým aj zvýšenie odbornosti vo vzťahu k žiakom ,
- zabezpečiť a skvalitniť výchovu v materinskom jazyku, ako aj v posilňovaní komunikačných zručností v cudzích jazykoch,
- zabezpečiť rozvoj IKT zručností učiteľov i žiakov a ich zmysluplné využívanie v učebnom procese,
- smerovať k znalostnej spoločnosti, v ktorej sú hlavným zdrojom rozvoja informácie a znalosti, resp. ich efektívne využívanie,
- posilňovať schopnosť žiakov so získanými poznatkami pracovať.
- rozvíjať **klúčové kompetencie** žiakov:
  - *komunikácia v materinskom jazyku*
  - *komunikácia v cudzom jazyku*
  - *informačné a komunikačné technológie (IKT)*
  - *matematické, prírodovedné a technické kompetencie*
  - *finančná gramotnosť*
  - *medzilidské a občianske kompetencie*
  - *vedieť sa učiť*
  - *všeobecný kultúrny prehľad*

Keďže cieľom výchovy a vzdelávania je slobodný, dobrý, vzdelaný, aktívny a šťastný človek, tak pre efektívne zapojenie mladých ľudí do spoločnosti považujeme za cieľ vzdelávania na našej škole vybaviť žiaka pre život dôležitými kompetenciami:

- komunikačné schopnosti,
- vedieť spolupracovať,
- tvorivo a kriticky riešiť problémy,
- konať slobodne a vedieť niesť zodpovednosť za svoje konanie,
- vedieť sa učiť,
- ovládať cudzí jazyk.

Výchova a vzdelávanie musí mať principiálny základ, z ktorého sa odvíja celá práca v škole. Prácu všetkých zamestnancov, aj pedagogických, aj nepedagogických, by mal určovať ich spoločný hodnotový rámec, ktorý v sebe zahŕňa:

- slobodu,
- demokraciu a subsidiaritu,

- rešpektovanie ľudských práv a práv dieťaťa,
- rozvoj občianskej spoločnosti,
- rozvoj učiacej sa spoločnosti,
- ciele edukácie žiakov.

Pri napĺňaní cieľov treba mať na zreteli, že kvalita je hlavný rozlišovací znak škôl, že škola je vstupnou bránou do života. Je tu pre žiakov, nie žiaci pre školu. Je zariadením na napĺňanie ich života. Škola nemôže byť miestom na deformovanie osobností žiakov objavovaním ich neznalostí, ale priestorom na uľahčovanie ich učenia sa. Žiak má byť predovšetkým vzdelávajúci sa, nie vzdelávaný. V škole sa má nielen učiť, ale aj naučiť. Prvoradou úlohou školy je naučiť žiakov, nie skontrolovať, či sa naučili. Nielen výsledky, ale proces učenia sa v škole je významný. O každodenné známky sa opiera ako o barly len chromá pedagogika. Škola má byť miestom, kde dieťa získa motiváciu na rozvoj svojich schopností.

5. Organizácia prijímacieho konania

Škola nekladie špeciálne podmienky na prijímanie žiakov do materskej ani do základnej školy. Žiaci do prvého ročníka MŠ i ZŠ sú prijímaní na základe žiadosti zákonného zástupcu v období stanovenom zákonom. Deti do materskej školy i do prvého ročníka základnej školy sú pozývané na slávnostný zápis, kde sa stalo už peknu tradíciou, že sú pre nich nachystané rôzne milé aktivity a prekvapenia od budúcich spolužiakov. Na zápise sa pravidelne okrem vyučujúcich I. stupňa zúčastňuje aj psychologička z CPaP v Bytči.

Naplnenosť tried a všeobecné zameranie školy umožňuje bezproblémový zápis novopristáňovaných detí alebo detí, ktorých rodičia sa rozhodli zmeniť miesto ich vzdelávania.

6. Dlhodobé projekty

Škola sa aktívne zapája do práce v rôznych projektoch, podporujeme počítačovú gramotnosť žiakov a vedieme ich k využívaniu týchto technológií aj pri učení. Neustále rozširujeme databázu výukového softvéru a snažíme sa o zavádzanie inovatívnych foriem do celého vzdelávacieho procesu.

Školský časopis Školský bonbónik, ktorý vydávame od roku 1998 je zverejnený na školskej webovej stránke. V ňom sa odráža dianie v škole a svojou zaujímavou a neustále sa zlepšujúcou náplňou prezentuje naše aktivity na verejnosti.

Okrem ministerských výziev sme sa obrátili aj na organizácie, ktoré v rámci svojej činnosti podporujú školy a vzdelávanie. Vypracovali sme niekoľko úspešných projektov a získali sme finančné prostriedky na rozvoj oddychovej zóny školy od firmy Orange, na rekonštrukciu školskej jedálne od Prvej stavebnej sporiteľne. V spolupráci so zriaďovateľom sme vybudovali multifunkčné ihrisko, upravili nádvorie medzi budovami, vyasfalovali chodníky.

Snaha o otvorenie školy pre deti aj v oblasti voľnočasových aktivít nás viedla k vytvoreniu centra voľného času, kde sa každoročne otvára široká ponuka krúžkov pre deti z Kotešovej a okolia.

Okrem spomínaných aktivít pracujeme aj v oblasti environmentálnej výchovy. Úspešne spolupracujeme aj s Tatranskou mliekarnou Kežmarok, s ktorou realizujeme Školský mliečny program a zapojili sme sa aj do projektu Ovocie do škôl. Žiaci taktiež skúšajú svoje schopnosti v rôznych súťažiach a olympiádach, napríklad z matematiky, slovenského jazyka, biológie, angličtiny, nemčiny, hudobnej, telesnej, náboženskej a výtvarnej výchovy, kde sa pravidelne umiestňujeme na popredných miestach v rámci okresu.

V školskom roku 2018/2019 sme boli úspešní v projekte Enviroprojekt 2018 a v školskom roku 2021/2022 v národnom projekte „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II“ a projekte „ENTER“.

7. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Základná škola s materskou školou spolupracuje s viacerými organizáciami.

Na veľmi dobrej úrovni je spolupráca s rodičmi detí a žiakov materskej aj základnej školy. Rada rodičov, v ktorej sú zástupcovia pre jednotlivé ročníky, je volená rodičmi na plenárnom združení na začiatku školského roka. Rodičia vytvorili občianske združenie, ktoré finančnými prostriedkami získanými z daní pomáha škole realizovať rôzne aktivity, pomáha budovať vybavenie učební a zabezpečuje odmeny pre žiakov pri vyhodnotení súťaží a na konci školského roka. V zmysle zákona má škola vytvorenú Radu školy. Jej činnosť sa riadi schváleným plánom práce a na zasadnutiach sa stretáva 2-krát ročne.

Veľmi úzko škola spolupracuje s Centrom poradenstva a prevencie. Pracovníčky centra sa každoročne zúčastňujú na zápise prvákov do školy, pomáhajú pri práci s deťmi z málo podnetného prostredia, pri práci s deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a realizujú v škole odborné poradenstvo pri výbere povolania.

Oddelenie prevencie Policajného zboru v Žiline už niekoľko rokov organizuje pre našich žiakov výchovné aktivity, výchovné prednášky a ukážky svojej práce. Spolu s Telovýchovnou jednotou Kotešová pracujeme v oblasti športu.

Spolupráca s Obecným úradom v Kotešovej, ktorý je naším zriaďovateľom, je na veľmi dobrej a priateľskej úrovni. Spoločným cieľom je neustále zlepšovanie kvality výchovy a vzdelávania, ako aj rozširovanie a skvalitňovanie materiálneho a technického vybavenia školy.

8. Priestorové a materiálno-technické vybavenie školy

Školský areál je rozsiahly, umiestnený v peknom prostredí. Na pozemku sa nachádzajú niektoré druhy vzácnych drevín.

Materská škola je v samostatnom areáli a tiež je obklopená veľkou záhradou. Samostatnú budovu prevádzkuje aj školská jedáleň. Na jej prízemí je miestnosť, ktorú využívame na cvičenie. V školskom roku 2020/2021 Obecný úrad v Kotešovej v rámci projektu „Zvyšovanie kvality v živote v Obci Kotešová riešením problematiky predprimárneho vzdelávania“ zrealizoval prístavbu a nadstavbu materskej školy.

Vyučovanie prebieha v dvoch budovách v jednosmennej prevádzke. Pre odbornú výučbu nám slúžia: špeciálna učebňa chémie a fyziky, učebňa výpočtovej techniky, učebňa na informatiku a anglický jazyk pre 1. stupeň, jazyková trieda s interaktívnou tabuľou, žiacka kuchynka. Škole však chýba telocvičňa, jej nedostatok ostro pociťujeme hlavne v zimných mesiacoch. Pri priaznivých poveternostných podmienkach sa na telesnú výchovu využíva multifunkčné ihrisko, workoutové ihrisko a trávnatá plocha.

Súčasťou vzdelávacieho procesu na našej škole je pravidelné využívanie dataprojektorov, notebookov, interaktívnych tabúl a počítačov. Podľa potrieb učiteľov sa pravidelne z roka na rok zlepšuje vybavenosť kabinetov pomôckami rôznych typov – od závesných, cez priestorové až po vzdelávacie programy.

Aj v oblasti hygieny práce škola napreduje. Do všetkých tried bol zakúpený certifikovaný ergonomický nábytok. Školské stravovacie zariadenie sa tiež postupne modernizuje, dopĺňa novým vybavením, prístrojmi a zvyšuje sa hygiena stravovania.

9. Škola ako životný priestor

Škola sa stáva miestom, kde dieťa trávi podstatnú časť dňa, preto sa usilujeme, aby spĺňala nielen kritériá funkčnosti a bezpečnosti, ale aby bola aj príjemným a podnetným prostredím.

Vsadili sme na silu farby, na jej vplyv na pocit pohody a naša škola prešla celkovou estetickou úpravou. Na školských chodbách sme zaviedli prezentáciu žiackych prác na nástenkách. Tu je možnosť podeliť sa o úspechy a zaujímavé projekty z rôznych predmetov. Často sa využívajú na zdokumentovanie a pripomenutie si celoškolskej akcie či na ocenenie a verejnú pochvalu. Priestory školy sú vyzdobené žiackymi prácami, ktoré sa pravidelne niekoľkokrát do roka obmieňajú a pomáhajú pri formovaní vkusu a estetického cítenia.

Obnovili sme technické vybavenie na vysielanie školského rozhlasu a snažíme sa ho používať nielen na informovanie žiakov, ale aj na prezentáciu žiackej tvorby, pripomenutie si výročí či len na blahoželanía, pozdravy a poďakovania.

Škola sa prezentuje na verejnosti rôznymi programami a školskými akadémiami. K tradičným patria vystúpenia žiakov ku Dňu matiek a Vianočná akadémia.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Pedagogický princíp školy

Škola pri napĺňaní svojej koncepcie vzdelávania a výchovy stavia na osobnosti učiteľa, ktorého kvalifikovaná a odborná úroveň bude zárukou pre plnohodnotnú prácu so žiakmi. Nevyhnutnosťou pre naplnenie pedagogického princípu školy je neustále zlepšovanie vyučovacieho procesu, zavádzanie nových foriem práce a priateľský prístup ku žiakom.

V procese vzdelávania si kladieme za cieľ rozvíjať všetky zložky osobnosti dieťaťa, zabezpečiť mu kvalitné všeobecné vedomosti a zručnosti, zároveň však dať každému žiakovi možnosť rozvíjať svoju individualitu a schopnosti. Vytvárame predpoklady, aby každé dieťa čas strávený v škole prežilo v priateľskom a podnetnom prostredí. Stavíme na tradičných hodnotách, ktoré vedú k výchove tvorivého, rozhladeného človeka, ktorý vie samostatne riešiť úlohy a má potrebu sa vzdelávať. Naším cieľom je viesť žiakov k životnému štýlu orientovanému na trvalé hodnoty, sociálne cítenie, empatiu. Chceme rozvíjať vnútornú motiváciu a emocionálnu inteligenciu, rešpektovanie iných názorov a kultúr.

Pretvárame školu na inštitúciu, v ktorej žiaci majú možnosť získať vedomosti prostredníctvom najnovších informačno – komunikačných technológií, ktoré ich pripravujú pre modernú spoločnosť. Celý výchovno-vzdelávací proces zameriavame na prípravu žiakov na život, podporujeme ich schopnosť kriticky a tvorivo myslieť, prejavovať originalitu a nezvyčajné riešenia problémov.

Jedným z princípov našej práce je, aby každý žiak v škole zažil úspech, ktorý by ho motivoval pre ďalšie vzdelávanie. Po získaní nižšieho stredného vzdelania absolvent našej školy bude mať všetky predpoklady na úspešné zvládnutie vyššieho sekundárneho vzdelania na zvolenom type školy.

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

Základná škola s materskou školou v Kotešovej poskytuje deťom a žiakom predprimárne vzdelanie - ISCED 0, primárne vzdelanie – ISCED 1 a nižšie stredné vzdelanie ISCED - 2.

Koncepcia rozvoja školy bola vypracovaná na základe SWOT analýzy, ktorá je súčasťou Správy o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti Základnej školy s materskou školou, Kotešová 378. Vychádza z tradičných hodnôt slovenského školstva obohatených o možnosti, ktoré sa otvárajú pri tvorbe školského vzdelávacieho programu. V prvom rade sa zameriame na poskytnutie kvalitného vzdelania predpísaného štátnym vzdelávacím programom a obohatíme ho o nové predmety alebo posilníme časovú dotáciu predmetov, v ktorých vidíme prioritu pre vzdelávanie našich detí. Nízky počet žiakov v triedach nám neumožňuje vytvárať špecializované triedy s úzkou profiláciou na jazyky alebo informatiku, prípadne šport. Zvolili sme preto inú cestu. Budeme sa snažiť o vytvorenie takej koncepcie školy, ktorá bude vyhovovať všetkým žiakom a bude rozvíjať ich kompetencie rovnomerne vo všetkých predmetoch. Posilnením časovej dotácie pre predmety štátneho vzdelávacieho programu vytvoríme predpoklad na hlbšie obsiahnutie vzdelávacích cieľov.

Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie najzákladnejším slovesným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať,
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami.
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote,
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou,
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka,
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia,
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život,
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia,
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote,
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine,
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote,

- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti,
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti,
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných,
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

3. Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na prvom aj druhom stupni základnej školy organizuje dennou formou. Denná forma štúdia sa môže v určitých prípadoch uskutočňovať aj ako dištančná.

4. Vymedzenie spôsobu, podmienok ukončovania výchovy a vzdelávania, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Základná škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom vzdelávacích programov, ktoré poskytujú základné vzdelanie podľa § 16 ods. 3. zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Základná škola je plnoorganizovaná, má deväť ročníkov. Člení sa na prvý a druhý stupeň, v ktorých sa vzdelávanie realizuje samostatnými na seba nadväzujúcimi vzdelávacími programami. Primárne vzdelávanie - prvý stupeň základnej školy tvorí prvý až štvrtý ročník. Nižšie stredné vzdelávanie - druhý stupeň základnej školy tvorí piaty až deviaty ročník.

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami.

Nižšie stredné vzdelávanie zabezpečuje rozvoj osobného potenciálu každého žiaka, jeho spôsobilostí, zručností a vedomostí potrebných v osobnom i občianskom živote a pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiakov v súlade s etickými hodnotami.

Ukončovanie výchovy a vzdelávania:

- Celkové hodnotenie žiaka sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka, vyjadruje výsledky klasifikácie a slovného hodnotenia z jednotlivých vyučovacích predmetov.
- Stupne celkového hodnotenia sa uvádzajú na vysvedčení.
- Úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň školy žiak získa primárne vzdelanie. Na vysvedčení v štvrtom ročníku sa do doložky uvedie: "Žiak získal primárne vzdelanie".

- Žiakom, ktorí úspešne absolvovali 4. ročník sa na vysvedčení s doložkou uvedie označenie úrovne Slovenského kvalifikačného rámca /Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR):1.
- Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: "Žiak získal nižšie stredné vzdelanie".
- Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu do doložky uvedie: "Žiak získal primárne vzdelanie".
- Žiakom, ktorí úspešne absolvovali 9. ročník sa na vysvedčení s doložkou uvedie označenie úrovne Slovenského kvalifikačného rámca /Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR):2.
- Mimoriadne nadaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov.
- Na vysvedčení sa do doložky uvedie: "Žiak získal nižšie stredné vzdelanie".
- Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.

Doklady o získanom vzdelaní

- Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie. Doklady o získanom vzdelaní sa vedú v štátnom jazyku a vydávajú na predpísaných tlačivách schválených ministerstvom školstva.
- Údaje na dokladoch o získanom vzdelaní sa musia zhodovať s údajmi o žiakovi uvedenými v príslušnej pedagogickej dokumentácii. Za zhodu údajov a správnosť vyplnenia tlačív zodpovedá riaditeľ školy.
- Podpisy na dokladoch o získanom vzdelaní musia byť vlastnoručné.
- V dokladoch o získanom vzdelaní je zakázané opravovať údaje.
- Vysvedčenie z príslušného ročníka vzdelávacieho programu, po absolvovaní ktorého žiak získa stupeň vzdelania, obsahuje aj doložku s uvedením získaného stupňa vzdelania.
- Doklady o získanom vzdelaní sú verejné listiny.

5. Pedagogické stratégie

Komunikácia medzi učiteľom a žiakom si vyžaduje profesionálny prístup zo strany pedagóga. Učiteľ svojím správaním a konaním pôsobí na osobnostný rozvoj žiaka, preto je nutné, aby bol dostatočne vybavený komunikačnými, sociálnymi zručnosťami, odbornými znalosťami, špecifickými osobnostnými predpokladmi pre učiteľské povolanie, teda kompetentný a spôsobilý pre náročné učiteľské povolanie. Učiteľov prístup k vyučovaniu sa v konečnom dôsledku odzrkadľuje aj v stratégiách využitých počas vyučovacej jednotky. Je majstrovstvom každého jedného pedagóga, ktoré metódy či formy uprednostní. Naším vzájomným cieľom je vnášať do výchovno-vzdelávacieho procesu také metódy, ktoré zvyšujú aktivitu a záujem zo strany žiakov o daný predmet, viac ho nabádajú k učeniu, správnym

smerom rozvíjajú jeho hodnotový systém a podieľajú sa na budovaní hierarchii hodnôt každého jedného žiaka. Ide o stratégie kognitivizácie, emocionalizácie, motivácie, socializácie, axiologizácie či kreativizácie osobnosti žiaka.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa budeme snažiť využívať také metódy a formy práce, ktoré vyrovnávajú rozdielnosti medzi žiakmi, zabezpečujú zvládnutie učiva a rozvoj každého žiaka. Využívať inovatívne progresívne vyučovacie metódy aktivizácie, expozície a fixácie nového učiva. Pôjde o:

- problémové vyučovanie,
- diferencované vyučovanie,
- vyučovanie zamerané na tvorbu projektov,
- zážitkové učenie (didaktické hry, hranie roly a modelovanie situácií, scény).

Naším záujmom je podporovať výučbu pomocou IKT, rôznej didaktickej techniky (dataprojektor, interaktívna tabuľa, televízna technika, video, DVD - prehrávač, zobrazovacie plochy – tabule v chemickej učebni, ...a i.) či pomôcok (učebné pomôcky, zvukové pomôcky, prístroje; zobrazenia: fotografie, nákresy, ilustrácie,...; symbolické zobrazenia: mapy, atlasy, diagramy,... a i.). Súčasťou vyučovacej hodiny budú aj rôzne semináre, diskusie. Na kvalitnejšie prepojenie školy s bežným životom bude výchovno-vzdelávací proces prebiehať aj v mimoškolských aktivitách (exkurzie, výlety, vychádzky). Jazyková učebňa, ako aj špeciálna učebňa na chémiu a fyziku zefektívnia konečný výsledok učenia sa žiakov.

Ambíciou je budovať vyučovaciu jednotku na komunikatívno-poznávacom princípe; rozvíjať u žiakov komunikačné a personálne schopnosti, schopnosť tvorivo a kriticky riešiť problémy; vedieť verbalizovať svoj vlastný názor a obhájiť si ho. Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách. Chceme podporovať samostatnosť, zodpovednosť žiakov za učenie a za svoje povinnosti.

Nemenej dôležitým cieľom pre nás je vnášať do vyučovacieho procesu aj skupinové (kooperatívne) vyučovanie, ako vyučovanie, ktoré podporuje a rozvíja sociálne zručnosti, tímovosť. Budeme sa snažiť o medzipredmetové prepojenie s inými predmetmi, ako aj o dôsledné začleňovanie prierezových tém do vyučovacej jednotky.

6. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Špecifické poruchy učenia dnes evidujeme u nemalej časti detskej populácie. Prejavujú sa ako ťažkosti s čítaním, písaním, pravopisom, matematikou, prípadne ako nedostatok organizačných alebo jazykových schopností.

Vo všeobecnosti do tejto kategórie zaraďujeme deti s poruchami pozornosti a hyperaktivitou, podľa medzinárodnej klasifikácie označované ako deti so syndrómom ADD alebo ADHD.

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj jeho schopností a osobností a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a jeho primerané začlenenie do spoločnosti.

Sme škola otvorená pre všetkých žiakov z menej podnetného prostredia i so zdravotným znevýhodnením. Títo žiaci sú na našej škole zaradení do bežných tried. S týmito deťmi spolupracujeme, vedieme ich a pomáhame im. Oceňujeme každú ich snahu, nie iba dobrý výkon. V triedach, ktoré navštevujú žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, sa snažíme o vytvorenie príjemnej atmosféry, v ktorej by sa cítili bezpečne, ale zároveň musia vedieť, čo sa od nich očakáva z hľadiska učenia a správania.

Pri výchove a vzdelávaní týchto detí rešpektujeme obmedzenia, ktoré sú podmienené postihnutím dieťaťa. Pri hodnotení a klasifikácii prospechu nehodnotíme negatívne tie výkony žiaka, ktoré sú ovplyvnené jeho zdravotným postihnutím. Využívame metodické materiály Ministerstva školstva a štátneho pedagogického ústavu a usmernenia zo špeciálno-psychologického vyšetrenia.

Na škole pracuje jeden výchovný poradca, špeciálny pedagóg, asistenti učiteľa a školský psychológ. Výchovný poradca aktívne spolupracuje s ostatnými členmi pedagogického zboru, s Centrom poradenstva a prevencie v Bytči, so zákonnými zástupcami detí.

Vytvárame akceptujúce školské prostredie a programy v triedach, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením.

6. 1. Výchova v vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, za podmienky súhlasu jeho zákonného zástupcu. Škola vytvorí podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v spolupráci so školským podporným tímom.

Zákonný zástupca podá písomnú žiadosť o vzdelávanie formou integrácie na vedenie školy. K žiadosti sa priloží aktuálna správa z psychologického a špeciálno-pedagogického vyšetrenia spolu s písomným vyjadrením príslušného centra poradenstva a prevencie. V správach z diagnostických vyšetrení musí byť jednoznačne uvedený druh zdravotného znevýhodnenia alebo iných špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi MŠVVaŠ SR.

Individuálny vzdelávací program žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa na začiatku každého školského roku aktualizuje (v prípade zmien aj v priebehu školského roka), za jeho vedenie zodpovedá triedny učiteľ. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a doplňovať. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými osobami.

Štvrťročne sa vypracováva hodnotenie začleneného žiaka, ktoré obsahuje:

- hodnotenie výchovných a vzdelávacích výsledkov žiaka triednym učiteľom, prípadne vyučujúcim predmetu, v ktorom žiak postupuje podľa IVP,
- hodnotenie práce žiaka špeciálnym pedagógom školy,
- odporúčania do budúceho obdobia.

V prípade, že sa v priebehu klasifikačného obdobia ukáže nefunkčnosť, prípadne nedostatočnosť IVP žiaka tým, že žiak napriek aplikácii uvedených dokumentov neprospeje lepšie, je potrebné ich upraviť. Ak sa zmení status žiaka je možné tiež integráciu ukončiť na žiadosť rodiča alebo centra poradenstva a prevencie.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám.

Od školského roka 2019/2020 na základe odporúčania CPaP pracuje s niektorými integrovanými žiakmi špeciálny pedagóg, ktorý zabezpečuje výuku predmetov špeciálnopedagogickej podpory. Tieto predmety majú priradené podľa druhu a stupňa zdravotného postihnutia.

6. 2 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Vzhľadom na to , že sme malá škola, nemáme zriadené triedy pre nadané detí. Pre ne sa snažíme vytvoriť také podmienky, aby mohli rozvíjať svoj talent. Pod vedením pedagógov sa zúčastňujú súťaží, olympiád, riešia problémové úlohy, tvoria projekty. Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami a s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním.

6.3 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so SZP škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským podporným tímom zabezpečí najmä:

- prispôsobenie metód a foriem vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať,
- včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využívanie podpory pedagogických a odborných zamestnancov,
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie,
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život,
- prípravu aktivít, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti,
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo SZP.

7. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Počas adaptačného obdobia u detí cudzincov, v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka pri ich hodnotení a klasifikácii postupujeme podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy. V súčasnej dobe nemáme žiadne deti odídenčov.

8. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

8.1. Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

Vzdelávacie oblasti:

- Jazyk a komunikácia
- Matematika a práca s informáciami
- Človek a príroda
- Človek a spoločnosť
- Človek a hodnoty
- Človek a svet práce
- Umenie a kultúra
- Zdravie a pohyb

Konkrétne predmety patriace do jednotlivých vzdelávacích oblastí sú uvedené v učebnom pláne.

8. 2. Charakteristika a začlenenie prierezoých tém

Rýchlo sa meníaca realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezoé témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňm v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezoé témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezoé témy realizujeme ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov a pod. Účinnosť pôsobenia prierezoých tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami, ktoré každoročne ponúkame.

Na úrovni primárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program prierezoé témy:

DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

REGIONÁLNA VÝCHOVA A ĽUDOVÁ KULTÚRA

Na úrovni nižšieho stredného vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program prierezoé témy:

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

8. 2. 1. Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Automobil, ako nevyhnutný prepravný prostriedok súčasnej doby, sa stal najvyužívanejším dopravným prostriedkom vo svete, na presun z jedného miesta na miesto iné. Milióny ľudí denne využívajú cestnú sieť na pracovné alebo súkromné účely (či už ako vodiči, cyklisti, chodci, cestujúci v prostriedkoch hromadnej dopravy, atď.), čím sa stávajú pravidelnými účastníkmi cestnej premávky. Okrem pozitívnych stránok so sebou doprava prináša aj negatívne stránky, z ktorých najvážnejšie sú dopravné nehody. S každoročným nárastom počtu vozidiel na cestách sa zvyšuje aj počet dopravných nehôd, pri ktorých dochádza k ľahkým alebo ťažkým zraneniam, niekedy aj s trvalými následkami a čo je najhoršie, aj k stratám na ľudských životoch. Jednou z možností ako pozitívne vplyvať a pôsobiť na ľudí je okrem vydávania rôznych predpisov (vyhlášky, príkazy, nariadenia, zákony, pravidlá cestnej premávky, atď.), riadenia dopravy MDPT SR a dopravnou políciou (kontroly, riadenie dopravy, a pod.), autoškôl aj prevencia a dopravná výchova.

Význam dopravnej výchovy a prevencie je v príprave detí, študentov, dospelých a seniorov na život v premávke na cestách. Základnou a najdôležitejšou zložkou tohto systému sú školy, v ktorý deti prostredníctvom školskej dopravnej výchovy získavajú základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách. Ranný vek je obdobím, v ktorom si deti osvojujú väčšinu svojich návykov. Preto je nepretržitá dopravná výchova predpokladom pre bezpečnejšie a rozumnejšie sa správanie detí v cestnej premávke, či už v pozícii chodcov, cyklistov alebo potenciálnych vodičov.

Teoretická

a praktická príprava žiakov v oblasti dopravnej výchovy je veľmi významná a získane poznatky sú dobrým základom pre bezpečný každodenný pohyb detí v okolí ciest. Najlepšími miestami, kde si deti môžu vyskúšať svoje vedomosti v teréne a naučiť sa orientovať na cestách sú detské dopravné ihriská (DDI). Praktický výcvik na DDI umožňuje deťom uplatniť poznatky a zručnosti, ktoré získali počas vyučovania.

Z analýz nehôd zavinených deťmi vyplýva najmä:

-nízka znalosť cestnej premávky

-nedostatočná dopravná disciplína

-nedostatočné si uvedomenie dôsledkov dopravných nehôd.

Návrhy činností týkajúcich sa dopravnej výchovy:

Vo vzťahu k cieľovej skupine - deti:

dopravná výchova detí zameraná na získanie základných vedomostí, zručností a návykov bezpečného správania sa v rôznych dopravných situáciách, účasť na vzdelávaní žiakov našej školy formou besied o správnom správaní sa v cestnej premávke, so zameraním sa na účasť detí v premávke – ako chodcov, cyklistov, korčuliarov, skejtbordistov a s tým spojená osвета o význame nosenia bezpečnostných pomôcok (prilby, chrániče), šírenie osvety o význame dodržiavania pravidla „vidieť a byť videný“ používaním reflexných prvkov (reflexných pásov, prívěskov, viest a atď.) za zníženej viditeľnosti alebo tmy ukážky poskytovania prvej pomoci

pri dopravných nehodách, presadzovanie zásady „ozvi sa v aute, v prípade nebezpečnej jazdy šoféra“.

Pre mladších žiakov:

hravé formy práce so žiakmi zamerané na zanechanie zážitku, na základe ktorého si budú pamätať riešenie dopravných situácií, hry a dopravné súťaže, práca s omalovánkami, hádankami, rébusmi, pohyb po detskom dopravnom ihrisku na bicykli s účasťou „detských policajtov“ (pre získanie vedomostí, zručností a návykov bezpečného správania sa) naučiť deti chápať bicykel ako dopravný prostriedok (pravidlá jazdy na bicykli), základná výbava bicykla a cyklistu, výroba dopravnej nástenky, nácvik pesničiek s dopravnobezpečnostnou problematikou, kreslenie dopravných prostriedkov, križovatiek a dopravných situácií na chodníkoch a dvoroch v areáli školy, hry na policajtov, zastavovanie a riadenie cestnej premávky, rešpekt pred idúcimi autami, viditeľné oblečenie pri zlej viditeľnosti, vstúpiť návyk na používanie autosedačky, motivovať a zapojiť rodičov pre bezpečnosť detí na cestách (zabezpečujú bezpečné prostredie škôl, stojany na bicykle atď.).

Pre starších žiakov:

rozvíjať tvorivosť žiakov tým, že teoretické poznatky využijú pri práci na projektoch zameraných na bezpečnosť cestnej premávky a výsledky prezentovať pred spolužiakmi, príp. v médiách hodnotenie správania sa samých seba v dopravnej situácii, autoregulácia škola na kolieskových korčuliach, výklad pravidiel korčuľovania, nosenie prilby a chráničov pomáhajúce mladším žiakom prvé mesiace do školy, prvá pomoc pri dopravných nehodách besedy o bezpečnosti cestnej premávky, DVD nahrávky dopravných nehôd, vedenie detí k tomu, aby sa ozvali v aute v prípade nebezpečnej jazdy šoféra a upozornili ho.

Ciele dopravnej výchovy v našej základnej škole

*sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na **oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú.***

- a) Pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,*
- b) formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi,*
- c) osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec,*
- d) naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,*
- e) zvládnuť techniku chôdze,*
- f) zvládnuť základné taktické prvky chôdze,*
- g) pochopiť význam komunikácie a kooperácie medzi účastníkmi cestnej premávky, naučiť sa predvídať potenciálne riziká vyplývajúce z povahy vozovky, dopravnej situácie a správania sa iných účastníkov cestnej premávky, učiť sa predvídať a reagovať na chyby druhých,*
- h) pochopiť význam a úlohy policajtov pre bezpečnú a plynulú premávku na cestách,*
- i) osvojiť si zásady, ale aj zručnosti a návyky súvisiace s poskytovaním prvej pomoci zranenej osobe pri dopravnej nehode,*
- j) osvojiť si základné zručnosti a zásady správania sa pri dopravnej nehode.*

V priebehu vyučovania je potrebné vytvárať tieto kompetencie:

1. *Poznať dopravné značky a riadiť sa podľa nich.*
2. *Bezpečne chodiť po chodníku a po ceste.*
3. *Brat' ohľad na ostatných účastníkov cestnej premávky.*
4. *Kultúrne sa správať na cestách a v dopravných prostriedkoch.*
5. *Zavolať alebo poskytnúť pomoc pri dopravnej nehode.*
6. *Schopnosť pozorovať svoje okolie a vyhodnocovať ho z hľadiska bezpečnosti.*

8. 2. 2. Environmentálna výchova

„Až keď zomrie posledný strom,
a posledná rieka bude otrávená,
posledná ryba chytená,
až potom si uvedomíme,
že z peňazí sa nenajeme!“

Hlavné ciele :

1. Dodržiavať preberanie učiva s ENV zameraním v jednotlivých predmetoch.
2. Minimalizovaním odpadov prispievať k ochrane životného prostredia.
3. Do ENV aktivít zapojiť čo najviac žiakov a vyučujúcich rôznych predmetov.

Hlavné úlohy:

- nadobudnutie vedomostí v environmentálnej problematike,
- utváranie postojov v environmentálnej problematike vo všetkých predmetoch,
- zapájanie žiakov do súťaží a rôznych aktivít v environmentálnej oblasti,
- vedenie žiakov k zdravému životnému štýlu,
- udržiavanie čistoty v škole a v okolí školy,
- spolupráca s príslušnými organizáciami,
- účasť žiakov na krúžkoch s ENV zameraním

Metódy a formy práce:

- tematické nástienky, besedy, riadený rozhovor,
- samostatná a skupinová práca, didaktické hry, praktické činnosti, aktivity v prírode,
- mimovyučovacie aktivity,
- osobný príklad.

Environmentálna výchova sa na našej škole realizuje sa v dvoch úrovniach:

- 1) Nakoľko environmentálna výchova na našej škole nie je samostatným predmetom, zaraďuje sa do obsahu výchovy a vzdelávania, začlenením do tematických celkov jednotlivých predmetov (biológia, prírodoveda, chémia, geografia, etická výchova, občianska náuka, technika,...)
- 2) Druhou úrovňou environmentálnej výchovy je realizácia aktivít v rámci environmentálnych svetových dní (viď environmentálny kalendár), ako sú besedy, propagačné plagáty a nástenky, výstavy výtvarných prác a podobne, ako aj účasť na rôznych okresných a regionálnych projektoch a súťažiach.

Environmentálny kalendár svetových dní:

- 22.3. Svetový deň vody
- 23.3. Svetový meteorologický deň
- 1.4. Medzinárodný deň vtáctva a začiatok Mesiaca lesov
- 7.4. Svetový deň zdravia
- 18.4. Medzinárodný deň pamiatok a sídiel
- 22.4. Deň Zeme
- 5.6. Svetový deň životného prostredia
- 8.6. Svetový deň oceánov
- 17.6. Svetový deň zamedzenia dezertifikácie a sucha
- 6.8. Deň Hirošimy
- 16.9. Medzinárodný deň ochrany ozónovej vrstvy
- 3.10. Svetový deň zvierat
- 14.10. Medzinárodný deň redukcie katastrof
- 16.10. Svetový deň výživy
- 17.10. Medzinárodný deň odstraňovania chudoby
- 29.12. Medzinárodný deň biodiverzity

Pre skvalitnenie environmentálnej výchovy na škole

je potrebné zamerať sa na:

- vytváranie podmienok na aktívnejšie sa zapájanie žiakov do všetkých činností,
- rozšírenie odborného-metodickej knižnice ENV, pomôcok pre výučbu ENV,
- využívanie výstupných edukačných a metodických materiálov (pracovné listy, rôzne výrobky, iné produkty činnosti žiakov),
- rozširovanie tradičného obsahu v súlade so súčasnými poznatkami, aktivizovať činnosť žiakov vo voľnom čase (krúžková činnosť),
- kladenie dôrazu na emocionálnu hodnotu, preferovať zážitky, v školských aj mimoškolských činnostiach,
- krížové prepojenie a jednotu v práci všetkých vyučujúcich a triednych učiteľov,
- spoluprácu s rodičmi,
- prezentáciu práce školy v oblasti ENV na verejnosti – články žiakov do školského časopisu, www stránka,

- nadväzovanie kontaktov a spolupráce s organizáciami pôsobiacimi v oblasti ENV, využívať ich ponuky na vzdelávanie, metodický materiál a pomôcky.

8. 2. 3. Osobnostný a sociálny rozvoj

Charakteristika:

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmýšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok).

Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj k rodinnej výchove.

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale je dôležité, aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj v ostatných predmetoch. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Ciele:

1. Osobnostný rozvoj, sebaopoznávanie a poznávanie iných s dôrazom na školský, rodinný, partnerský, manželský a profesijný rámec, rozvíjanie zdravého sebavedomia a sebadôvery.
2. Sociálna komunikácia v škole, v rodine, vo vrstovnickej skupine, v partnerstve, v manželstve a na pracovisku, spoločenské správanie, bontón, etiketa.
3. Efektívne riešenie konfliktov v škole, v rodine, medzi vrstovníkmi, v partnerskom, manželskom a pracovnom živote.
4. Multikultúrna tolerancia a rešpektovanie odlišných názorov, postojov, aspirácií, hodnôt iných ľudí v medziľudských vzťahoch a komunikácii v škole, v rodine, vo vrstovnickej skupine, v partnerstve, v manželstve a na pracovisku.
5. Prevencia agresie, násilia, šikanovania v škole medzi vrstovníkmi, v rodine, v manželstve a na pracovisku. Prevencia užívania návykových látok.

Ďalšia náplň práce koordinátora:

- sprístupniť deťom telefónne číslo Linky dôvery,
- v prípade podozrenia závislosti u žiaka – riešiť problém s rodičmi a kompetentnými inštitúciami,
- zhromažďovanie dostupnej literatúry a pracovných materiálov pre potreby učiteľov, rodičov a žiakov,
- zaujímavosti zverejňovať aj v školskom časopise, nástenkách a v školskom rozhlase,
- zúčastňovať sa na vyhlásených akciách školou a vyzdvihovať potrebu kolektívnej súdržnosti.

8. 2. 4. Ochrana života a zdravia

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. V rámci témy sa aplikuje učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou povinného učiva ochrany človeka a prírody (OČP). Ochrana života a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode.

Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti a praktické zručnosti. Osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia. Formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Prierezovú tému naplňa obsah :

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Zameranie školského programu zameraného na ochranu zdravia žiakov a učiteľov:

- a) Podporiť ochranu zdravia v čo najkomplexnejšom rozsahu.

- b) Využiť prepojenie poznatkov z medicíny, psychológie, pedagogiky s cieľom komplexnejšieho chápania ochrany zdravia.
- c) Pripraviť koncepčne a systémovo orientované aktivity.
- d) Zvýšiť záujem učiteľov o uplatňovanie takých metód a foriem práce vo výchovno-vzdelávacom procese, ktoré podporujú ochranu zdravia.

Prípravou aktivít pre žiakov a učiteľov a ich následnou realizáciou smerujeme k skvalitňovaniu výchovno-vzdelávacieho procesu pre žiakov a k rozšíreniu kompetencie učiteľov aplikovaním nových metód a získaných poznatkov z oblasti zdravotníctva vo vyučovacom procese. Pri realizácii aktivít zameraných na ochranu zdravia, vytvárame predpoklady na implementáciu odborných poznatkov zo zdravotníctva do pedagogickej praxe.

Orientujeme sa na výmenu skúseností a k vzájomnému odovzdávaniu poznatkov a podporujeme postup ku kvalitatívne vyššej inšpirácii, s následnou realizáciou takých aktivít, ktoré upriamujú pozornosť na oveľa vyšší stupeň participácie žiakov v činnostiach týkajúcich sa ochrany zdravia a ich aktívneho zapájania sa do prevencie pred negatívnymi javmi poškodzujúcimi zdravie. Zameriavame sa aj na podporu zdravia u pedagogických zamestnancov.

Ciele, ktoré chceme dosiahnuť:

- naplniť myšlienku ochrany zdravia, v plnom rozsahu, t.j. nielen pre deti, rodičov, ale aj pre samotných učiteľov
- uplatniť nové metódy a formy práce vo výchovno-vzdelávacom procese
- zabezpečiť silnejší emocionálny a trvalejší zážitok smerujúci ku kvalitnejšej hodnotovej orientácii na zdravie
- v reálnej praxi aplikovať získané vedomosti a schopnosti vytvoriť projekt na báze využitia metód zážitkového, bádateľského a skupinového učenia a vytvárať predpoklady v orientácii na rozvoj schopnosti vnímať, vstrebávať, spracúvať a tým uvedomenejšie a zodpovednejšie konať
- vytvoriť podmienky pre ucelenejšie, komplexné a systematicky riadené aktivity smerujúce k periodicite a tým vytvárať podmienky pre zmenu v procese myslenia ochrany zdravia so zameraním na prevenciu

Popis aktivít:

Škola orientuje aktivity tak, aby vo svojich zámeroch uplatňovali metódy slúžiace na odstraňovanie takých javov, ktoré oslabujú individualitu jednotlivca a vytyčovali ciele na uspokojovanie základných potrieb jedinca v telesnej, psychickej, sociálnej a duchovnej oblasti a smerovali k posilňovaniu imunity a odolnosti jednotlivca proti vplyvom negatívnych javov.

Ciele aktivít :

- zamerať sa na prevenciu pred negatívnymi sociálnymi javmi spoločnosti, ako sú šikanovanie, požívanie drog, ...
- vyučovanie zosúladiť s novými trendmi vzdelávania, preferovať metódy podporujúce tvorivosť žiakov a ich aktívne poznávanie v oblasti zdravotnej problematiky zvýšením ich participácie v procese učenia
- vyučovanie orientovať na komunitný charakter, kde sa môžu uplatniť všetci jednotlivci
- podporovať učenie sa k životným zručnostiam, ako sú samostatne humánne myslieť, jednať a niesť zodpovednosť
- preniesť dôraz z nepodstatných, na skutočne dôležité veci
- viacej uplatňovať vzťah dôvery, bezpečia a spolupráce, ktoré sú zdrojom pozitívnych zmien
- vytvárať podmienky na širšiu komunikáciu podporujúcu užšie spolupracujúce vzťahy medzi jednotlivcami, čo má pozitívny dopad v konečnom dôsledku ako na skupinu tak aj na jednotlivca
- uplatňovať metódy skupinového vyučovania, kooperatívneho učenia, zážitkového učenia, integrovaného vyučovania
- znásobiť efektívnosť a účinnosť v získaní nadobudnutých vedomostí
- učenie teoretických poznatkov dopĺňať praktickým výcvikom, učením sa na vlastnej skúsenosti v skupine, zažitím chvíle vzájomnosti, radosti, prežitím tvorivej atmosféry spoločenstva, a tým vytvoriť nezastupiteľné miesto vo vývoji hodnotovej orientácie osobnosti.

Na zdravie človeka má vplyv jeho správanie ako aj spôsob života. Človek môže svoj život ovplyvniť tým, že svoje zdravie zaradi medzi svoje prvoradé priority. Zmenou postoja k sebe samému, svojho postoja k druhým ľuďom, s pozitívnym citovým naladením a myslením vytváraním vzťahu s ľuďmi na základe dôvery, úcty, osvojením schopnosti riešiť problémy, zvládať stres, dodržiavať životosprávu a rešpektovať svoje potreby, vytvára predpoklad zdravého životného štýlu.

V tomto školskom roku sa chceme sústrediť na aktivity, ktoré by smerovali a podporovali myšlienku zdravia ako najvyššej hodnoty pre všetkých - žiakov, rodičov, učiteľov:

1. Dostatočnú pozornosť venovať ochrane zdravého vývoja žiakov a aj informáciám týkajúcich sa prvej pomoci pri najbežnejších zdravotných problémoch a úrazov žiakov v školách.
2. Zamerať pozornosť na nové metódy orientované na humanizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu.
3. Uplatňovať a využívať vo výchovno-vzdelávacom procese mnoho aktivít súvisiacich s pohybom, relaxáciou.
4. Orientovať na aplikáciu získaných vedomostí v praxi vytvorením týždenného projektu na škole venovanému zdraviu. Cieľom vytvorených projektov účastníkmi

bude sústrediť všetky aktivity prepojené na zdravie a upevňovanie hodnoty zdravia ako najvyššej kvality u detí, rodičov, zamestnancov školy.

NAŠÍM HLAVNÝM CIEĽOM JE:

Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote. Formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie.

8. 2. 5. Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR)

Charakteristika prierezovej témy

Prierezová téma výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém vychádzame zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede s prihliadnutím na ich vek, zrelosť a vývin.

Ciele prierezovej témy:

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy (1.st.) je prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin ich osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti. Snažíme sa o to, aby žiaci získali základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov a uprednostňovali základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom každodennom živote.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy (2.st.) je prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i budúcnosti. Snažíme sa o to, aby žiaci získali základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva, aby si osvojili zásady bezpečného správania a porozumeli rizikám v oblasti sexuality.

Cieľom VMR na školách je vychovávať sociálne, morálne a emocionálne zrelé osobnosti, schopné konať a správať sa v súlade s etickými normami a hodnotami uznávanými danou spoločnosťou vo svojom manželskom a rodinnom živote.

Obsah VMR je koncipovaný tak, aby poskytoval vedomosti a poučenia z oblasti biológie, psychosociálnych aspektov manželstva a rodičovstva a etiky.

Jednotlivé témy budú zapracované nielen do aktivít plánu koordinátora, ale zároveň budú zahrnuté do vyučovacích predmetov biológia, etická výchova, náboženská výchova,

prírodoveda, vlastiveda a literárna výchova. Pri implementácii tejto témy využívame aj služby relevantných odborníkov.

8. 2. 6. Mediálna výchova

Žiaci sú vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačených - rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej oblúbe sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorý by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Ciele mediálnej výchovy ako prierezovej témy:

1. kognitívna úroveň – rozvoj vedomostí a schopností žiakov;

- spoznať a bližšie poznať jednotlivé druhy médií (ich funkciu),
- učiť sa chápať a kriticky posudzovať mediálne spracovanú a znázornovanú realitu, používané mediálne výrazové prostriedky a spôsoby usporiadania mediálnych produktov,
- vedieť diferencovane využívať médiá a ich produkty podľa kvality plnenia ich funkcií (najmä mravnej, informačnej, vzdelávacej i zábavnej) a uspokojovania vlastných potrieb.

2. psychomotorická úroveň – rozvoj zručností žiakov

- snažiť sa aktívne a efektívne využívať médiá v procese komunikácie,
- učiť sa vytvárať vlastné mediálne príspevky.

3. afektívna úroveň – rozvoj postojov žiakov

- zaujímať kladný postoj k mediálnym produktom, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka a vyberať si takéto pre svoj konzum,
- odmietať mediálne obsahy, ktoré odporujú etickým normám, prinášajú deformovaný pohľad na hodnoty a ohrozujú či škodia jeho osobnostnému vývinu (nerespektujú právo človeka na ochranu jeho intimity, propagujú násilie ako normálnu a akceptovateľnú formu riešenia medziľudských a spoločenských konfliktov),
- snažiť sa zodpovedným prístupom eliminovať negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť.

Na triednických hodinách a nástenkách využiť tieto dni:

- 16. október – **Deň výživy** → Vplyv médií, najmä reklamy, na stravovacie návyky detí aj dospelých.
- 21. november – **Svetový deň televízie**
- 30. november – **Deň počítačovej bezpečnosti**
- 27. január – **Svetový deň bez internetu**

- 21. február – **Medzinárodný deň materinského jazyka** → v rámci MARCA = MESIACA KNIHY vyzdvihnúť knihy ako médium, ktoré skultúrňuje a rozvíja náš rečový prejav, rozširuje našu slovnú zásobu, vedie nás ku kompetentnému používaniu rodného jazyka ↔ upozorniť na negatívne dôsledky globalizácie a konvergenencie médií (klásť dôraz na agresívnu „uniformizáciu“ spôsobenú prenikaním amerikanizmov do jazyka médií a poslucháčov, na „vštepovanie“ cudzieho životného štýlu poslucháčom/čitateľom časopisov pre mládež apod.).
- 27. marec – **Medzinárodný deň divadla**
- 3. máj – **Svetový deň slobody tlače**
- 17. máj – **Svetový deň telekomunikácií**
- 20. máj – **Svetový deň masmédií**
- 27. máj – **Deň bez mobilov**

8. 2. 7. Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokáže s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnú výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program prierezové tematiky, medzi ktoré patrí i multikultúrna výchova.

Slovensko sa otvorilo svetu a je súčasťou procesov globalizácie:

- kontakty s odlišnými kultúrami sa stali súčasťou každodenného života
- na Slovensku sa posilňuje identita starých i nových menšín
- slovenskí občania cestujú do celého sveta
- médiá do našich domovov prinášajú obrazy z celého sveta
- v Európskej únii máme otvorené hranice, trhy, obchody, kultúrnu a pracovnú ponuku
- prichádzajú k nám migranti z celého sveta

Ciele multikultúrnej výchovy

- *rozvoj poznania* – poskytuje vybrané informácie o iných kultúrach a o vzťahoch kultúr
- *sebareflexie* – pomáha uvedomiť si korene, možnosti i ohraničenie vlastnej kultúry
- *tolerancie* – podnecuje tolerantné postoje voči príslušníkom odlišných kultúr
- *empatie* – rozvíja porozumenie pre odlišné vnímanie sveta a pre odlišné životné štýly v iných kultúrach
- *akceptácie* – vedie k akceptovaniu príslušníkov odlišných kultúr ako plnoprávných členov spoločenstva
- *spolupráce* – motivuje k spolupráci s príslušníkmi odlišných kultúr, rozvíja postoje a zručnosti nevyhnutné pre spoluprácu

Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu, zvyky, tradície, akceptuje ich a dokáže s nimi spolupracovať. Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou.

Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu, zvyky, tradície, akceptuje ich a dokáže s nimi spolupracovať. Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou.

8. 2. 8. Regionálna výchova a ľudová kultúra

Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Edukačná činnosť je zameraná na to, aby žiaci v rámci regionálnej výchovy poznali históriu a kultúru vlastnej obce, mesta – na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok: môj rodný kraj – kraj, kde žijem; škola a jej okolie; moja trieda; obec, v ktorej žijem; čo sa mi v našom kraji najviac páči; čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch napr. ekonomika); jej flóru a faunu – význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov – objavujeme Slovensko – objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska; povestami opradené pohoria – cestujeme po Slovensku – oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest

Slovenska; zvyky a tradície; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); pripomíname si našich predkov – vychádzať z rodinného prostredia t.j. téma – RODINA – rodom rodiny, tradičné jedlá; stretnutia s pamätníkmi (starými rodičmi, známymi) na besedy; rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod. Vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska.

Základom našej kultúrnej identity, ako aj zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti, je tradičná ľudová kultúra – kultúra, ktorú vytvorili, ktorou žili a dodnes žijú najširšie vrstvy obyvateľstva – využitie danosti regiónu, návšteva ľudového majstra, dielne, výstavy – spoznávanie tradičných ľudových remesiel, ľudovomeleckých výrobkov regiónu, tradičné jedlá, vlastná tvorba (remeslá), spoznávanie staviteľských pamiatok v regióne, obci, poznatky využiť vo výtvarnom zobrazovaní; tvorba zbierky ľudovej hudobnej kultúry, jej prezentácia (piesne, zvyky regiónu, vlastná tvorba – spevník regiónu); poznávanie vyčítaniek, hádaniek, básní, ľudovej piesne, tanec, ľudové kroje (hudobný, pohybový, výtvarný prejav), príslovie, porekadiel, pranostík, bájok, rozprávok: ľudových, autorských, povestí a pod. – skúmanie vlastnej kultúry, skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií.

Tematické celky a témy

Pod regionálnou kultúrou rozumieme **súhrn produktov** (hmotných a nehmotných) **ľudskej činnosti, ktoré sa viažu na konkrétnu obec alebo región.**

1. tematický celok: Môj rodný kraj

Témy:

- moja rodina,
- škola, okolie školy,
- obec, mesto, v ktorom žijem (poloha, história a súčasnosť),
- rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce, mesta,
- tradičné regionálne zvyky, obyčaje,
- kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta,
- regionálne múzea, prírodovedné múzea, galérie, skanzeny,
- významné osobnosti regiónu,
- prírodné krásy regiónu, náučné chodníky v regióne,
- chránené rastliny a živočíchy na území regiónu,
- minerály, skameneliny, jaskyne na území regiónu,
- tradičné produkty a zamestnania v regióne,
- umelecké produkty, tradičné ľudovomelecké remeslá regiónu, – miestne a regionálne jazyky.

2. tematický celok: Objavujeme Slovensko

Témy:

- spoznávanie regionálnej kultúry a najtypickejších prejavov kultúr iných regiónov Slovenska v oblasti ľudových tradícií,
- spoznávanie základných znakov ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku,
- výber z historických, kultúrnych pamätihodností Slovenska (hrady, zámky, architektúra,
- flóra a fauna na Slovensku, chránené územia na Slovensku,

- ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, tradičné ľudovoumelecké remeslá z regiónov Slovenska,
- geografické zvláštnosti Slovenska, geografické a prírodné monumenty, jaskyne a i.,
- významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska.

3. tematický celok: Tradičná ľudová kultúra

Tradičnú ľudovú kultúru vnímame ako formy kultúrneho prejavu podporujúcu zachovanie kultúrnej identity. Kultúrnu identitu chápeme ako súhrn postojov, návykov, tradícií, hodnôt, interpretácií a sebainterpretácií, spôsobov myslenia, cítenia a konania (vzorcov správania), ktoré charakterizujú organizovanú skupinu ľudí, jej kolektívnym, spoločným výtvorom.

Tradičná ľudová kultúra je súhrn hmotných a nehmotných produktov ľudskej činnosti, vytvorených v tradičných spoločnostiach. Prenášala sa z generácie na generáciu ústnym podaním, napodobňovaním a v podstatne menšej miere písomnou formou.

Prierezová téma je začlenená vo vyučovaní do viacerých predmetov, prostredníctvom ich obsahov, ale aj formou projektov, exkurzií a pod. Vhodnými sa javia najmä predmety výtvarná, hudobná, literárna a etická výchova, pracovné vyučovanie, ale aj dejepis, prírodoveda, vlastiveda a geografia.

9. Úlohy vyplývajúce z Plánu výchovy k ľudským právam v rezorte školstva rozpracované do školského vzdelávacieho programu

Ľudské práva sú fenoménom, ktorý zohráva v kvalite života človeka dôležité miesto. OSN vo svojich dokumentoch v súvislosti s Dekádou výchovy k ľudským právam zdôrazňuje výchovu k ľudským právam ako celospoločenskú záležitosť. Výchova k ľudským právam je už niekoľko rokov v centre pozornosti aj v plánovaní výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach.

Na našej škole je obsah výchovy k ľudským právam zachytený v týchto pedagogických dokumentoch: školský vzdelávací program, plán práce školy, školský program, tematické výchovno-vzdelávacie plány, plán práce koordinátora pre osobnostný a sociálny rozvoj a plán práce koordinátora pre multikultúrnu výchovu.

Uplatňovanie ľudských práv na našej škole je tiež sledované prostredníctvom organizácie vyučovania, obsahu výchov mimo vyučovania, zabezpečením výchovy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, bezbariérovým prostredím a celkovou klímou našej školy.

Naším najdôležitejším cieľom je, aby deti do školy chodili radi a mohli tak naplniť motto našej školy: „Poznanie je túžba objavovať nové veci i seba samých.“

10. Zapracovanie a aplikácia národného štandardu finančnej gramotnosti v školskom vzdelávacom programe

Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa

ekonomické prostredie. Je to znalosť finančných nástrojov, ich fungovania a ich zmysluplného využívania. Budovanie vlastnej finančnej gramotnosti je veľmi dôležité. Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatnenie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma i v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov, schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie a riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách – v podstate ide o matematickú gramotnosť.

Žiaci sa musia naučiť orientovať sa v situáciách každodenného života, rozhodovať, zisťovať, porovnávať, poznávať riziká a riešiť každodenné problémy.

Ciele

Cieľom implementácie Národného štandardu finančnej gramotnosti do vyučovania je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Hlavným cieľom finančnej gramotnosti je hravým a detským spôsobom priblížiť žiakom pojem financie ako i ďalšie pojmy s nimi súvisiace tak, aby žiaci 1. a 2. stupňa zážitkovým učením porozumeli a osvojili si základné informácie a spôsob zaobchádzala s peniazmi. Pritom motivovať deti k zodpovednosti, a to nielen v oblasti financií.

Výstupový štandard

Žiak by mal získať schopnosť:

- prostredníctvom definovania osobných životných potrieb dôjsť k poznaniu možností ako tieto potreby uspokojiť a získať určitú životnú úroveň,
- rozpoznať možnosti/nástroje hospodárskeho zabezpečenia rozpočtu domácnosti,
- porovnať skúsenosti získané na modelovom hospodárení so svojimi reálnymi skúsenosťami z osobného života,
- orientovať sa v systéme existencie, obehu a ochrany peňazí, logicky a kriticky myslieť,
- argumentovať a komunikovať a spolupracovať pri riešení problému,
- tvoriť jednoduché hypotézy a skúmať ich pravdivosť,
- čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla,
- schopnosť pracovať s návodmi a tvoriť ich,
- používať IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií,

Finančná gramotnosť sa na našej škole realizuje nasledovne

Nakoľko finančná gramotnosť na našej škole nie je samostatným predmetom zaraduje sa do obsahu výchovy a vzdelávania začlenením do tematických celkov jednotlivých predmetov (Slovenský jazyk, Matematika, Občianska náuka, Etická výchova,...)

Obsah práce

Koordinátor finančnej gramotnosti bude monitorovať, koordinovať a metodicky usmerňovať finančnú gramotnosť na škole, spolupracovať s vedením školy, výchovným poradcom a triednymi učiteľmi.

Metódy a formy práce:

- Heuristická metóda
- Situačné metódy
- Inscenačné metódy
- Diskusie a diskusné hry
- Brainstorming
- Myšlienková mapa
- Icebreaker
- Dopĺňovačky, osemsmerovky
- Didaktické hry

III. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Základné ustanovenia o hodnotení a klasifikácii žiaka sú obsiahnuté v dokumente: **Metodický pokyn č. 22/2011-R na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo.

Priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách, sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka, rôznymi druhmi skúšok a didaktickými testami.

Celkové hodnotenie žiaka sa uskutoční na konci prvého polroka a druhého polroka. Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústreďíme aj na formatívne hodnotenie výsledkov žiakov.

Pri hodnotení budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.

Žiaci 1. - 9. ročníka budú vo všetkých predmetoch hodnotení známku v zmysle školského zákona. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Hodnotenie prospechu

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti,

presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotenie správania

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – menej uspokojivé,
- 4 – neuspokojivé.

Stupeň 1 (veľmi dobré)

Žiak dodržiava pravidlá správania a ustanovenia školského poriadku a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žiak porušuje jednotlivé pravidlá školského poriadku, je prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

Stupeň 3 (menej uspokojivé)

Žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

Stupeň 4 (neuspokojivé)

Žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narúša korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných žiakov a zamestnancov školy.

Hodnotenie predmetov na I. stupni

Všetky predmety na 1. stupni sú hodnotené známku.

Hodnotíme úroveň vedomostí, činností, schopnosť uplatniť vedomosti v nových situáciách, úroveň samostatnosti myslenia, presnosť a výstižnosť spôsobu vyjadrovania.

Pri kontrolných a tematických písomných prácach uplatňujeme nasledujúcu hodnotiacu stupnicu:

- 1 = 100 – 95 %
- 2 = 94,9 – 80 %
- 3 = 79,9 – 50 %
- 4 = 49,9 – 25 %
- 5 = 24,9 – 0 %

Kritériá na kontrolu a hodnotenie kontrolných diktátov (dané v ŠVP)

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 1. ročníku ZŠ

Počet: 1

Zameranie: Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 2. ročníku ZŠ

Počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ
2. Hláska a písmeno (ch, dz, dž)
3. Samohláska ä
4. Dvojhlásky
5. Tvrdé spoluhlásky
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Mäkké spoluhlásky
8. Slabiky di, ti, ni, li, de, te, ne, le
9. Vety
10. Opakovanie učiva z 2. ročníka

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku ZŠ

Počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ
2. Slová s l, í, r, ř
3. Vybrané slová po b
4. Vybrané slová po m
5. Vybrané slová po p
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vybrané slová po r, s
8. Vybrané slová po v, z
9. Slovné druhy
10. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 4. ročníku ZŠ

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

2. Vybrané slová po b, m
3. Vybrané slová po p, r
4. Vybrané slová po s, v, z
5. Spodobovanie
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vlastné podstatné mená
8. Ohybné slovné druhy
9. Neohybné slovné druhy
10. Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov

0 – 1 chyba	= 1
2 – 4 chyby	= 2
5 – 7 chýb	= 3
8 – 10 chýb	= 4
11 a viac chýb	= 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad: rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch

1. ročník 10 – 15 plnovýznamových slov
2. ročník 20 – 30 plnovýznamových slov
3. ročník 30 – 40 plnovýznamových slov
4. ročník 40 – 50 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu

Hodnotenie predmetov na II. stupni

Všetky predmety na 2. stupni sú hodnotené známkou.

Stupnica hodnotenia z predmetov – slovenský jazyk a literatúra, matematika:

100 – 90 %	= 1
89 – 80 %	= 2
79 – 55 %	= 3
54 – 35 %	= 4
34 - 0%	= 5

Stupnica hodnotenia – ostatné predmety:

100 – 90 %	= 1
89 – 75 %	= 2
74 – 50 %	= 3
49 – 30 %	= 4
29 - 0%	= 5

SJ - klasifikácia diktátov:

0 – 1 ch = 1

2 – 3 ch = 2

4 – 7 ch = 3

8 - 10 ch = 4

11 ch a viac = 5

Slohové písomné práce SJL:

Vonkajšia forma: 4 body

Vnútoraná forma: 20 bodov

Celkový dojem: 4 body

Spolu: 28 – 25 bodov = výborný

24 – 20 bodov = chváľitebný

19 - 14 bodov = dobrý

13 - 9 bodov = dostatočný

8 a menej bodov = nedostatočný

2. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Vnútorý systém kontroly v personálnej oblasti predchádza hodnoteniu zamestnancov. Hodnotenie zamestnancov predstavuje racionálne a systematické porovnávanie požiadaviek jednotlivých pracovných činností a spôsobilostí zamestnancov s tým, či dokážu úspešne vykonávať zverené úlohy.

Úlohou vedúceho zamestnanca je posúdenie pracovného výkonu zamestnancov a rozpoznanie ich pozitívnych a negatívnych stránok, rozhodovanie o spôsobe odmeňovania a motivovania zamestnancov, budovanie vzájomných vzťahov medzi riadiacim zamestnancom a jeho podriadenými spolupracovníkmi a zamestnancami v pracovnom tíme navzájom, zhodnotenie vzťahu zamestnanca k práci, stotožnenie sa s cieľmi a prioritami školy.

Systém hodnotenia zamestnancov má vytvoriť predpoklady pre plánovanie potrieb zamestnancov, ich ďalšie vzdelávanie, kariérny rast a uplatnenie. Systém má napomôcť identifikovaniu potrieb rozvoja zamestnancov, má odhaľovať pracovné rezervy a cesty ako a kedy zvyšovať pracovný výkon.

Oblasti hodnotenia učiteľov:

- priamy pedagogický proces, príprava a realizácia
- dosiahnuté výsledky pri práci so žiakmi
- plnenie pracovných povinností a úloh, plnenie termínov
- plnenie cieľov školy
- vedenie pedagogickej agendy
- produktivita práce
- fungovanie v pracovnom tíme, pracovné a spoločenské správanie, interpersonálne vzťahy, spolupráca

- úsilie venované osobnému rozvoju: vzdelávanie, rozvoj vedomostí, zručností a kompetencií

Systém kontroly sa bude realizovať:

- priamym pozorovaním
- pohospitačným rozhovorom
- rozborom žiackych výsledkov
- sledovaním rozvoja žiakov, s ktorými učiteľ pracuje
- hodnotením školskej i mimoškolskej činnosti
- zapojenosťou do projektov
- prípravou na vyučovanie a vytváraním učebných pomôcok
- vzájomným hodnotením učiteľov

Hodnotenie zamestnanca bude v dvoch rovinách:

1. Neformálne hodnotenie

Je zamerané na priebežné hodnotenie nadriadeným v priebehu výkonu práce. Má príležitostnú povahu, je podmienené situáciou. Ide o súčasť každodenného pracovného vzťahu medzi nadriadeným a podriadeným. Jeho súčasťou je priebežná kontrola plnenia pracovných úloh a pracovného správania. Ide o dennú kontrolu nástupu na pracovisko a odchodu z pracoviska, nástupu na vyučovaciu hodinu a ukončenie vyučovacej hodiny, nástupu na dozor a vykonávanie dozoru, správanie k žiakom, rodičom, kolegom, úpravu zovňajšku učiteľa, dodržiavanie pracovného poriadku, zásad BOZP a OpP, používanie OPP.

2. Formálne hodnotenie

Je racionálnejšie a periodické, vykonáva sa v pravidelnom intervale. Vytvárajú sa z neho dokumenty, ktoré sa zaraďujú do osobných materiálov zamestnanca – slúžia ako podklady pre ďalšiu personálnu činnosť.

Jeho výhody sú v komplexnejšom hodnotení podľa preukázaných znalostí, zručností, kvalít. Takéto hodnotenie lepšie rozpoznáva a oceňuje silné stránky zamestnanca, zároveň lepšie rozpoznáva aj jeho slabé stránky a umožňuje ich efektívnejšie odstraňovanie. Umožňuje lepšie rozpoznať potrebu vzdelávania a rozvojový potenciál zamestnanca, jeho vhodnosť pre vykonávanie náročnejšej práce, zisťuje osobný vzťah zamestnanca k práci, škole ako pracovisku, k cieľom školy, ku žiakom, kolegom, rodičom, k nadriadeným.

Hodnotenie prispieva k zvyšovaniu pracovnej morálky na pracovisku. Základom je prehľadná štúdia o výsledkoch žiakov, ktorých učiteľ vyučuje, zapájanie žiakov do súťaží, do projektov, tvorba projektov pre žiakov, zapájanie do ďalšieho vzdelávania, tvorba učebných pomôcok, zapájanie do mimoškolskej činnosti. Pre úspešnosť a objektivnosť hodnotenia je daná možnosť učiteľom pracovať s hodnotiacim hárkom a oceniť klady a zápory vlastnej práce.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia je vedenie pedagogickej dokumentácie - triednej knihy a triedneho výkazu, tvorba tematických výchovno-vzdelávacích plánov a ich plnenie, vedenie ostatnej písomnej agendy (záznamy o krúžkoch, plán práce triedneho učiteľa, triedne portfólio, zápisnice z rodičovských združení...), aktívna účasť na poradách a zasadnutiach MZ alebo PK, podieľanie sa tvorbe a realizácii školského vzdelávacieho programu, šírenie dobrého mena a zvyšovanie morálneho kreditu školy.

Dôležitou súčasťou je hospitačná činnosť nadriadeného zamestnanca na vyučovaní a písomný záznam z hospitácie s doporučením a opatreniami na skvalitnenie práce učiteľa. Do 31. 8. príslušného školského roka vykoná riaditeľka školy alebo zástupkyňa riaditeľky školy so zamestnancami hodnotiace rozhovory s pedagogickými a odbornými zamestnancami školy. Pri hodnotiacom rozhovore sa na základe neformálneho hodnotenia, hospitačnej činnosti, výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov, mimoškolskej činnosti učiteľa hodnotia odborné schopnosti učiteľa a jeho predpoklady na plnenie nových úloh. Súčasťou pohovoru je aj hodnotenie jeho interpersonálnych zručností, čiže ako vychádza s kolegami, nadriadenými, žiakmi i rodičmi. Hodnotí sa jeho prístup k práci, či je samostatný, lojálny, spoľahlivý, zodpovedný, či má vyvinutý zmysel pre sebadisciplínu.

Hodnotený zamestnanec dostáva spätné informácie o svojom výkone očami nadriadeného zamestnanca. Tieto informácie sú podkladom pre ďalšie zlepšenie vykonávania prác, odstránenie nedostatkov a chýb. Súčasne mu hodnotenie pomáha stanoviť úlohy na budúce obdobie a pomenúva pre ich plnenie konkrétne požiadavky.

Zamestnanec má možnosť sa k hodnoteniu vyjadriť, má možnosť sa spolupodieľať na utváraní a zadávaní úloh na nasledujúce obdobie.

3. Hodnotenie školy

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti a ďalej sa bude posudzovať ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.

Podstatou hodnotenia školy je, aby žiaci, ich rodičia, ale aj verejnosť získala dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v štátnom i školskom vzdelávacom programe .

Pri hodnotení budeme pravidelne monitorovať:

- vytváranie pozitívnych podmienok na vzdelanie
- spokojnosť rodičov s podmienkami učenia, náplňou vzdelávacieho programu a mimoškolskou činnosťou
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces – pedagogické stratégie - metódy a formy vyučovania

- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a nadanými žiakmi
- dosiahnuté výchovno – vzdelávacie výsledky
- úroveň výsledkov práce školy

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- školské portfólio a triedne portfóliá
- kronika školy
- hodnotiace porady
- analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
- SWOT analýza

Triedne portfólio (moderná kronika triedy) – vytvára si ju trieda pod vedením triedneho učiteľa počas celého školského roka. Obsahuje napríklad:

- symbol triedy
- pravidlá správania v triede – napr. naše desatoro
- rozdelenie služieb v triede
- fotografie triedy, akcií
- zlepšováky triedy
- projekty, súťaže, turnaje a ich výsledky
- rekordy triedy
- trapasy triedy
- a podobne

Školské portfólio:

- symbol – logo školy
- morálny kódex školy
- triedne portfóliá
- kronika školy
- zborník úspechov žiakov – víťazné práce, diplomy zo súťaží, olympiád, turnajov
- zborník aktivít učiteľov - osvedčenia o vzdelávaní učiteľov
- celoškolské projekty spolupatričnosti
- akcie s rodičmi, spolupracujúcimi organizáciami
- foto, video – dokumentácia akcií

Každoročne škola vypracováva v zmysle Vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 435/2020 Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy v príslušnom školskom roku. V nej je kladený dôraz na dve veci:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú a prijatie opatrení na zlepšenie.

Správa je komplexným zhodnotením práce školy v predošlom školskom roku, je prerokovaná na pedagogickej rade, schvaľovaná školskou samosprávou – Radou školy predkladaná na schválenie zriaďovateľovi – Obci Kotešová.

Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Realizácia vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov má veľký význam pre celkovú úroveň kvality výchovno-vzdelávacieho procesu. Vzdelávanie pedagogických zamestnancov priamo súvisí s ich pracovným zaradením. Vychádza z potrieb školy a z princípov celoživotného vzdelávania.

Ciele a úlohy vzdelávania zamestnancov školy:

- uvádzať začínajúcich učiteľov do praxe,
- motivovať zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti,
- udržiavať a zvyšovať kompetencie (spôsobilosť efektívne vychovávať a vzdelávať),
- sprostredkovať pedagogickým a odborným zamestnancom najnovšie poznatky z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru,
- vytvárať priestor na prípravu pedagogických zamestnancov na výkon špecializovanej činnosti v kariérovej pozícii ako napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, vedúci predmetovej komisie, vedúci metodického združenia a vykonanie prvej, príp. druhej atestácie,
- zhromažďovať a rozširovať progresívne skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov,
- podporovať prípravu pedagogických zamestnancov pre oblasť:
  - práce s modernými materiálными prostriedkami (výpočtovou technikou, videotechnikou, multimédiami a pod.),
  - rozvoja čitateľskej gramotnosti vo všetkých vyučovacích predmetoch,
  - integrácia žiakov so ŠVVP a ďalšej práce s nimi,
  - výkonu špecializovaných činností,
  - zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.

Vzdelávanie je založené na týchto princípoch:

- každý zamestnanec školy má možnosť ďalšieho vzdelávania,
- ďalšie vzdelávanie je právom i povinnosťou každého zamestnanca školy,
- základnou hodnotou ďalšieho vzdelávania každého zamestnanca školy je kvalita vzdelávania a aplikácia získaných poznatkov v praxi a nie formálne získanie certifikátov za absolvované vzdelávanie a ich počet.

IV. Učebný plán

Poznámky k školskému učebnému plánu

Plavecký výcvik a lyžiarsky výcvik

Súčasťou vyučovania telesnej výchovy môže byť základný plavecký výcvik a základný lyžiarsky výcvik. Ak v mieste školy nie sú vhodné podmienky, škola môže organizovať lyžiarsky výcvik a plavecký výcvik dennou dochádzkou alebo formou výchovno-výcvikových zájazdov. Náklady spojené s plaveckým a lyžiarskym výcvikom hradí žiakovi jeho zákonný zástupca.

Plavecký výcvik

- sa organizuje v rozsahu piatich pracovných dní alebo 20 vyučovacích hodín spravidla v mesiacoch september až október alebo apríl až máj.
- sa uskutočňuje len vo vyhradenom priestore krytého bazéna alebo kúpaliska do výšky vodnej hladiny 1,2 metra. Pri plaveckom výcviku pripadá na jedného pedagogického alebo jedného odborného zamestnanca najviac 8 žiakov. Základná škola môže namiesto pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov zabezpečiť príslušný počet inštruktorov športu, ak zároveň zabezpečí príslušný počet pedagogických zamestnancov v rozsahu podľa odseku 1 písm. a) Vyhlášky 223/2022 Z. z..

Lyžiarsky výcvik

- sa koná formou sústredenej päťdňovej, maximálne sedemdňovej výchovno-vzdelávacej činnosti v období mesiacov december až apríl.
- Pri snoubordingovom výcviku na jedného pedagogického zamestnanca alebo jedného odborného zamestnanca pripadá najviac 8 žiakov. Pri lyžiarskom alebo korčuliarskom výcviku na jedného pedagogického alebo jedného odborného zamestnanca pripadá najviac 12 žiakov. Základná škola môže namiesto pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov zabezpečiť príslušný počet inštruktorov športu, ak zároveň zabezpečí príslušný počet pedagogických zamestnancov v rozsahu podľa odseku 1 písm. a) Vyhlášky 223/2022 Z. z..

Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín

- Počet skupín a počet žiakov v skupine sa určí spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.

- Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov. Ak si žiak vyberie predmet, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka.
- Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk, informatika a technika sa trieda rozdeľuje na skupiny, ak je v nej počet žiakov vyšší ako 17. Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka.
- Na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova sa trieda rozdeľuje na skupiny na každej vyučovacej hodine, ak je v nej počet žiakov vyšší ako 25, alebo ak školský vzdelávací program určuje iné delenie. Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka. Pre chlapcov a dievčatá možno vytvoriť v súlade so školským vzdelávacím programom oddelené skupiny. Ak sa vyučovací predmet telesná a športová výchova vyučuje v oddelených skupinách pre chlapcov a dievčatá a nie je možné vytvoriť v jednom ročníku skupinu s počtom najmenej 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov po sebe nasledujúcich ročníkov.
- V odôvodnenom prípade uvedenom v školskom vzdelávacom programe sa počet skupín a počet žiakov v skupine okrem vyučovacieho predmetu technika určuje podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok základnej školy, podľa charakteru činností žiakov a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany práce: počet žiakov v jednej skupine sa môže zvýšiť najviac o troch žiakov.

Záznamy o platnosti a revidovaní ŠkVP

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy
01.09.2019		iŠkVP s učebnými osnovami pre 1. a 9. ročník
	24. 08. 2021	Zrušené predmety: spoločenská výchova, mladý záchranár, regionálna výchova. Pridané predmety: anglický jazyk v 1. a 2. ročníku, ruský jazyk II. st. Doplnená prierezová téma – regionálna výchova
	22. 08. 2022	Aktualizácia v zmysle platnej legislatívy.